

Kontrolní závěr z kontrolní akce

17/25

Peněžní prostředky poskytované České republice v rámci finančních mechanismů Evropského hospodářského prostoru a Norska

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2017 pod číslem 17/25. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Ing. Hana Hykšová.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky určené na realizaci aktivit podporovaných z finančních mechanismů Evropského hospodářského prostoru a Norska byly poskytnuty a použity v souladu s právními předpisy a stanovenými podmínkami, zda systém implementace je efektivní a zda je dosahováno cílů jednotlivých programů.

Kontrolováno bylo období od roku 2011 do roku 2017, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující. Kontrola byla u kontrolovaných osob prováděna od srpna 2017 do března 2018.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo financí (dále také „MF“); Ministerstvo spravedlnosti (dále také „MŠP“); Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále také „MŠMT“); Vězeňská služba České republiky, Praha; Nadace Open Society Fund Praha (dále také „NOSFP“); Římskokatolická farnost u kostela sv. Jakuba, Brno; Ústav makromolekulární chemie AV ČR, v. v. i., Praha; Univerzita Karlova; PIVOVAR SVIJANY, a.s., Svijany; Muzeum hlavního města Prahy, Kožná 1, Praha; Gender studies, o.p.s., Praha; SANANIM z. ú., Praha; Portus Prachatice, o.p.s., Prachatice; Oblastní spolek Českého červeného kříže Prachatice; Židovská obec Brno; SPONDEA, o.p.s., Brno.

Námítky, které proti kontrolním protokolům podaly MF, MŠMT a NOSFP, vypořádali vedoucí skupin kontrolujících rozhodnutími o námitkách. Odvolání, které proti rozhodnutí o námitkách podala NOSFP, bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém VI. jednání, které se konalo dne 21. května 2018, **schválilo** usnesením č. 15/VI/2018 **kontrolní závěr** v tomto znění:

Klíčová fakta

121,9 mil. €	Alokace finančních mechanismů v programovém období 2009–2014 pro Českou republiku. Z toho 121,2 mil. € administrovala Česká republika.
15 programů	Podpora z finančních mechanismů probíhala prostřednictvím programů investičního i neinvestičního charakteru. Tyto programy zahrnovaly široké spektrum aktivit.
19 subjektů	Součástí implementační struktury bylo 11 subjektů plnících úlohy zprostředkovatelů programů a programových partnerů. Dalších osm zahraničních organizací se podílelo jako partneři ze zemí poskytujících pomoc.
894 projektů	Počet podpořených projektů.
90,5 %	Využití alokace ke dni 31. 12. 2017.

I. Shrnutí a vyhodnocení

NKÚ provedl kontrolu implementace finančních mechanismů Evropského hospodářského prostoru a Norska v České republice v programovém období 2009–2014 a poskytování a čerpání finančních prostředků.

U Ministerstva financí bylo kontrole podrobena zajištění funkcí národního kontaktního místa, certifikačního orgánu a auditního orgánu, efektivnost implementační struktury a dosažení cílů jednotlivých programů.

U zprostředkovatelů programů, tj. Ministerstva financí (programy CZ04, CZ06, CZ14 a CZ15), Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (program CZ09) a Nadace Open Society Fund Praha (program CZ12), byl prověřen výkon činností zprostředkovatele a poskytování prostředků příjemcům.

U příjemců podpory¹ bylo na vzorku vybraných projektů prověřeno, zda prostředky poskytnuté na jejich realizaci byly použity v souladu s právními předpisy a stanovenými podmínkami.

Celkem bylo v programovém období 2009–2014 z finančních mechanismů poskytnuto ČR 121,2 mil. €, což činilo 3 212 mil. Kč, z toho bylo vyčerpáno 109,7 mil. €, tj. 2 908 mil. Kč (tj. 90,5 %)². NKÚ provedl kontrolu na vzorku výdajů projektů v objemu 230,5 mil. Kč.

Na základě provedené kontroly NKÚ konstatuje:

1. Efektivnost implementační struktury finančních mechanismů Evropského hospodářského prostoru a Norska v České republice v programovém období 2009–2014 byla nízká. Implementační struktura pro období 2009–2014 zahrnovala 15 tematicky odlišných programů, v rámci kterých bylo realizováno 894 projektů. Vzhledem k množství programů a do nich zapojených subjektů byl tento systém složitý a administrativně náročný. Celková alokace byla roztržštěna do širokého spektra různorodých projektů.

Příprava programů a uzavírání dohod o programech mezi donory³ a MF byly zdlouhavé. Namísto předpokládaného zahájení většiny programů nejdříve v průběhu roku 2012 byly programy zahájeny až v roce 2014. V důsledku počátečního zpoždění přípravy programů byla nakonec doba na realizaci projektů prodloužena o jeden rok do dubna 2017.

2. Splnění cílů u 11 ze 14 posuzovaných programů není možné prokázat. Ve formulaci cílů a k nim přiřazených monitorovacích indikátorech není vyjádřeno žádné kvantitativní nebo jiné bližší vyjádření, čeho přesně mělo být dosaženo. Vazba cílů programů realizovaných v ČR na celkové cíle finančních mechanismů je navíc velmi volná. Vypovídací schopnost o přínosu finančních mechanismů je tím limitována; dále je snížena i kvůli výrazným rozdílům mezi plánovanými a skutečně dosaženými hodnotami některých monitorovacích indikátorů (např. v programu CZ12 byl jeden indikátor překročen o více než 44 tis. %) a také kvůli použití zejména kvantitativních typů indikátorů.

¹ Viz příloha č. 2 kontrolního závěru.

² Přepočet na Kč kurzem 26,5 Kč/€.

³ Země poskytující podporu, tj. Norské království, Island a Lichtenštejnské knížectví.

V šesti programech nebude dosaženo cílových hodnot všech předepsaných výstupů. O této skutečnosti zprostředkovatelé programů informovali donory prostřednictvím výročních zpráv.

- 3. Na vzorku kontrolovaných programů a projektů NKÚ zjistil, že finanční prostředky poskytnuté České republice z finančních mechanismů Evropského hospodářského prostoru a Norska byly kromě několika případů poskytnuty a použity v souladu s právními předpisy a stanovenými podmínkami.**

Dílčí nedostatky byly zjištěny v oblasti kontroly udržitelnosti projektů, v procesu výběru projektů a při šetření nesrovnalostí. Ve čtyřech případech poskytovatelé při kontrolách realizovaných projektů nezjistili porušení stanovených podmínek, která měla finanční dopad.

Nedostatky zjištěné kontrolou NKÚ se týkaly částky cca 2,5 mil. Kč⁴, tj. 1,09 % z kontrolovaného objemu.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

⁴ 2 517 409 Kč.

II. Informace o kontrolované oblasti

Finanční mechanismus Evropského hospodářského prostoru (dále také „EHP“) a finanční mechanismus Norska (dále také „finanční mechanismy“) jsou finanční nástroje, jež představují příspěvek Norského království, Islandu a Lichtenštejnského knížectví zastoupených Výborem pro finanční mechanismus (dále také „VFM“) pro Finanční mechanismus EHP 2009–2014 a Ministerstvem zahraničních věcí Norska (dále také „MZVN“) pro Finanční mechanismus Norska 2009–2014 ke snižování ekonomických rozdílů v Evropském hospodářském prostoru a k posilování bilaterálních vztahů mezi poskytovateli a příjemci zeměmi. Pro zajištění každodenního fungování a kontaktu s příjemci státy byla zřízena Kancelář finančních mechanismů (dále také „KFM“) se sídlem v Bruselu.

Finanční mechanismy mají podobu pětiletých programů, přičemž první programové období začalo od roku 1994. Česká republika se do finančních mechanismů zapojila ve třetím programovém období od roku 2004, kdy se stala členskou zemí EU. Do finančních mechanismů se kromě ČR zapojily i další tehdy nové členské státy EU a od roku 2007 také Bulharsko a Rumunsko. Výchozím dokumentem pro každé pětileté období je memorandum o porozumění podepsované mezi konkrétním státem a poskytovateli zeměmi. Kontrola NKÚ byla zaměřena, s výjimkou prověřování udržitelnosti, na programové období 2009–2014. Programové období nebylo do doby ukončení kontroly NKÚ uzavřeno.

Memoranda o porozumění⁵ definovala programové oblasti včetně finanční alokace. Pro finanční mechanismus EHP to bylo devět programových oblastí a pro finanční mechanismus Norska 11 oblastí. Výše podpory z finančních mechanismů činila 121,9 mil. € (56,8 mil. € z FM EHP a 65,1 mil. € z FM Norska), tj. cca 3 231 mil. Kč⁶. Alokace pro programy řízené českými subjekty byla ve výši 121,2 mil. €, tj. 3 212 mil. Kč⁷.

Oproti předchozím obdobím finančních mechanismů byl v období 2009–2014 uplatněn tzv. programový způsob implementace. Finanční podpora byla čerpána prostřednictvím samostatných programů, jejichž podobu určovaly dílčí dohody o programech. Dohody, jejichž obsah byl výsledkem vyjednávání mezi ČR a donory, obsahovaly podrobné informace o uzavřeném programu a definovaly způsob jeho provádění, jeho cíle, monitorovací indikátory a další pravidla.

Smluvní strany v memorandech stanovily, že podpora z finančních mechanismů pro ČR bude čerpána prostřednictvím 16 programů (viz příloha č. 1). Z tohoto počtu 15 programů řídily subjekty z ČR, přičemž 14 programů bylo tematicky zaměřených a jeden program byl určen pro technickou asistenci a bilaterální spolupráci⁸.

⁵ Memorandum o porozumění k implementaci Finančního mechanismu EHP 2009–2014 ze dne 17. 6. 2011 a Memorandum o porozumění k implementaci Finančního mechanismu Norska 2009–2014 ze dne 16. 6. 2011.

⁶ Přepočten kurzem 26,5 Kč/€.

⁷ Jedná se o částku alokace sníženou o náklady poskytovatelů a o prostředky ve výši 0,7 mil. € určené na program CZ22 řízený norským zprostředkovatelem (se započítáním těchto prostředků je výše pomoci celkem 131,8 mil. €, přičemž 61,4 mil. € je z FM EHP a 70,4 mil. € z FM Norska). Přepočten kurzem 26,5 Kč/€.

⁸ Program CZ01 *Technická asistence a Fond pro bilaterální spolupráci na národní úrovni*. Program CZ01 řídilo MF.

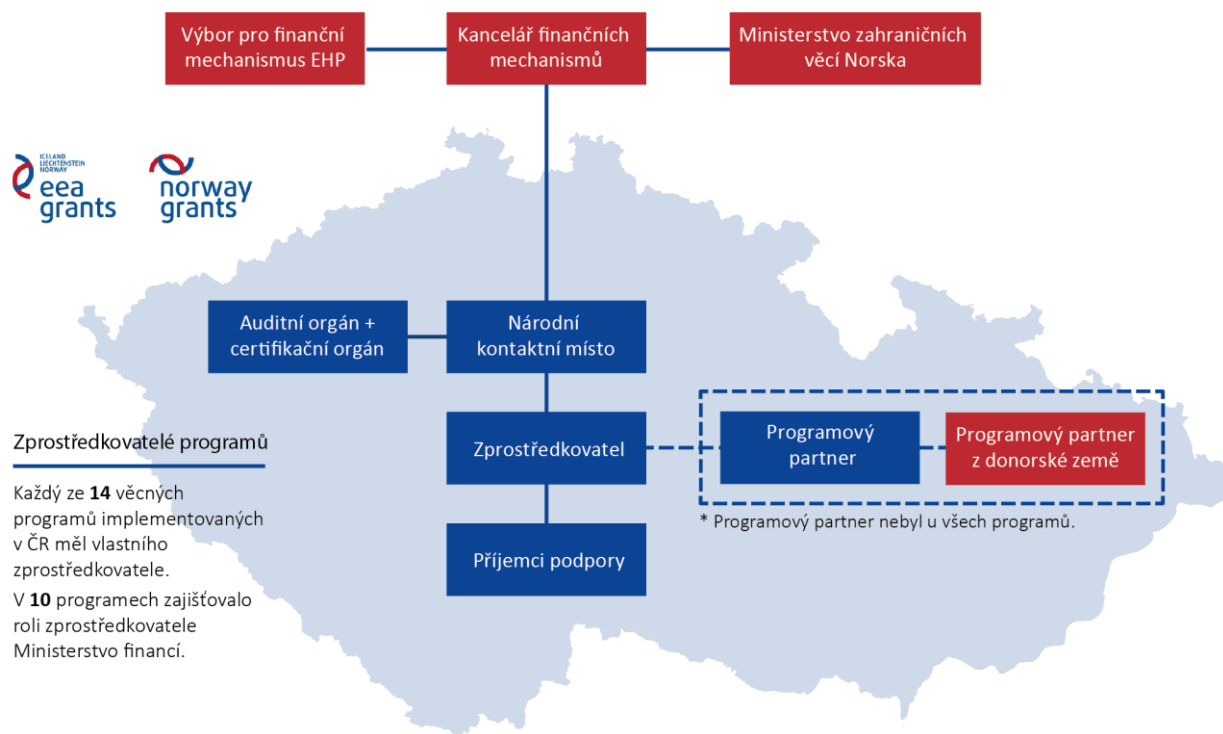
Za koordinaci, finanční vztahy s poskytovateli stranami a audit bylo na základě memorand o porozumění odpovědné MF, které plnilo následující role:

- **Národní kontaktní místo** (dále také „NKM“) bylo celkově odpovědné za dosažení cílů a implementaci finančních mechanismů v České republice. Mimo jiné zastupovalo ČR při kontaktu s KFM. NKM zajišťovalo dohled nad realizací všech programů, posuzování rizik a další úkoly související s jeho posláním.
- **Certifikační orgán** (dále také „CO“) odpovídal zejména za ověřování a předkládání průběžných finančních zpráv programů Kanceláři finančních mechanismů, vedení účetních záznamů, zajištění převodu plateb zprostředkovatelům programů a příjemcům podpory a také za hlášení nesrovnalostí.
- **Auditní orgán** (dále také „AO“) odpovídal za provádění auditů implementační struktury finančních mechanismů, tj. auditů řídicího a kontrolního systému, i auditů na vzorku projektů.

Za přípravu a realizaci programů odpovídali určení **zprostředkovatelé**. U části programů se na jejich řízení podíleli též **programoví partneři** (dále také „PP“), většinou ministerstva, do jejichž působnosti spadala tematická náplň programu. Do některých programů byli zapojeni i **partneři programů z donorských zemí**, tzv. DPP (z anglického Donor Programme Partners).

Následující schéma obsahuje zobrazení struktury a základních vztahů při implementaci finančních mechanismů v ČR.

Schéma č. 1: Implementační struktura finančních mechanismů (zjednodušeně)

Podpora byla příjemcům poskytována prostřednictvím projektů vybraných na základě veřejných výzev k předkládání projektů a předem definovaných projektů⁹. Součástí některých programů byla také malá grantová schémata (dále také „MGS“)¹⁰. Část MGS spravovali programoví partneři. Pro intenzivnější podporu spolupráce mezi ČR a donory fungovaly i fondy pro bilaterální spolupráci určené k hledání partnerů a ke sdílení znalostí, zkušeností a osvědčených postupů mezi příjemci podpory a subjekty v poskytujících zemích¹¹. Fond bilaterální spolupráce jako součást programu CZ01 nebyl určen k financování projektů a finančně podporoval komplementární, přípravné a podpůrné iniciativy a dokumenty s cílem připravit nebo posílit základnu pro budoucí spolupráci.

Konečným datem pro uznání výdajů v projektech finančních mechanismů byl 30. duben 2016. Vzhledem k délce přípravy programů požádalo MF v průběhu programového období o možnost prodloužení způsobilosti projektů o jeden rok. Po zavedení této změny mohly být projekty v případě potřeby realizovány až do 30. dubna 2017.

III. Rozsah kontroly

Kontrolní akcí č. 17/25 bylo prověřeno, zda peněžní prostředky určené na realizaci aktivit podporovaných z finančních mechanismů Evropského hospodářského prostoru a Norska byly poskytnuty a použity v souladu s právními předpisy a stanovenými podmínkami, zda je systém implementace efektivní a zda je dosahováno cílů jednotlivých programů.

Kontrolováno bylo období od roku 2011 do roku 2017, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Nejvyšší kontrolní úřad prověřil:

- plnění povinností MF spojených s fungováním finančních mechanismů v ČR, zejména činnost národního kontaktního místa, certifikačního orgánu a auditního orgánu. Dále NKÚ prověřil systém sledování udržitelnosti projektů, a to jak v programovém období finančních mechanismů 2009–2014, tak i v předchozím období pro léta 2004–2009;
- plnění povinností zprostředkovatelů programů stanovených národním kontaktním místem (MF). Ke kontrole byly vybrány programy CZ04, CZ06, CZ14 a CZ15 (zprostředkovatel MF), program CZ09 (zprostředkovatel MŠMT) a program CZ12 (zprostředkovatel NOSFP). V rámci těchto programů byla vyplacena podpora ve výši 1 483 643 140 Kč¹². Vzorek programů z obou finančních mechanismů vybral NKÚ s přihlédnutím k jejich finančnímu objemu a identifikovaným rizikům;
- 14 projektů, na jejichž realizaci poskytli zprostředkovatelé programů příjemcům podpory celkem 230 512 157 Kč (viz příloha č. 2). Vzorek kontrolovaných projektů v jednotlivých programech vybral NKÚ s ohledem na jejich finanční významnost a počet provedených

⁹ Jednalo se o předem určené projekty, jejichž realizace byla odsouhlasena již v rámci schvalování dohody o programu.

¹⁰ MGS sloužila k podpoře finančně menších projektů ve stanovené oblasti, jednalo se např. o koncerty, výstavy a podobné akce financované z programu CZ06.

¹¹ Fondy bilaterální spolupráce existovaly u všech programů a tvořily 1,5 % jejich alokace.

¹² Zdroj: MF, únor 2018; čerpání finančních prostředků k 31. 12. 2017, údaje z poslední certifikace.

kontrol a auditů ze strany jiných subjektů.¹³ Kontrola projektů se zaměřila především na plnění podmínek, které stanovili příjemcům podpory zprostředkovatelé programů.

IV. Podrobnosti ke zjištěným skutečnostem

1. Implementační struktura a časový průběh finančních mechanismů v ČR

NKÚ hodnotil efektivnost implementační struktury finančních mechanismů v ČR. Dále se zaměřil na dobu potřebnou pro zajištění přípravy programů a realizaci projektů.

Na základě vyjednávání s poskytovajícími zeměmi byla podpora v celkové výši 121,9 mil. € z finančních mechanismů 2009–2014 v České republice směřována do 19 z 32 možných programových oblastí. Vybrané programové oblasti a v návaznosti na to i jednotlivé programy stanovené v přílohách memorand o porozumění byly tematicky velmi různorodé a zahrnovaly široké spektrum aktivit¹⁴ (viz příloha č. 1). Z celkem 16 programů jich 15 řídili zprostředkovatelé z ČR. Jeden program pak zajišťoval norský zprostředkovatel.¹⁵

Tematická roztržitost podpory se odrazila ve velkém množství programů, což mělo za následek složitou administraci a zpoždění v přípravě programů. Více než 60 % z celkové alokace bylo určeno na pouhé čtyři programy. Zbývající programy byly finančně méně významné a polovina z nich zahrnovala pouze předem definované projekty. Dva finančně nejmenší programy (CZ05 a CZ13) dokonce obsahovaly pouze jediný projekt. Přesto tyto dva programy musely být řízeny samostatně a při jejich administraci musely být splněny všechny stanovené povinnosti (zpracování výročních zpráv, certifikace výdajů atd.).¹⁶

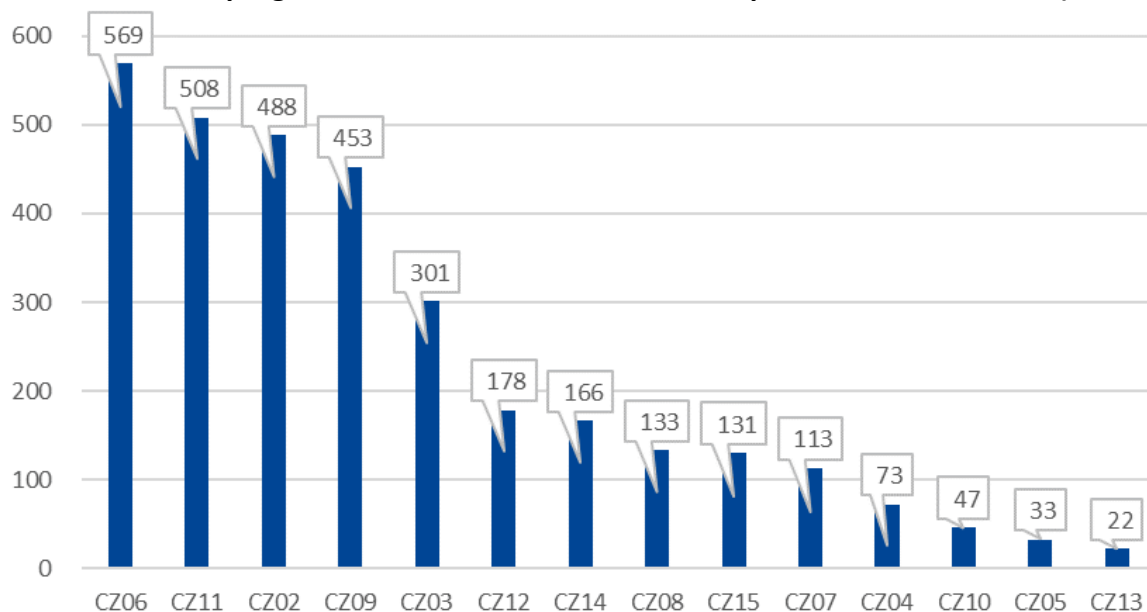
¹³ Do vzorku byly primárně vybrány finančně významnější projekty, které nebyly dosud kontrolovány nebo auditovány.

¹⁴ Od projektů z oblasti vědy a výzkumu, zdravotnictví, péče o děti, podpory neziskových organizací, rovných příležitostí, podpory státní správy (boj proti korupci, zločinu aj.) až po projekty z oblastí kulturního dědictví a současného umění.

¹⁵ Z těchto programů byl jeden program zaměřen na bilaterální spolupráci a technickou pomoc (program CZ01 *Technická asistence a Fond pro bilaterální spolupráci na národní úrovni*, alokace 2,866 mil. €, zprostředkovatel MF), zbývající programy byly zaměřeny tematicky. NKÚ kontroloval programy CZ04, CZ06, CZ09, CZ12, CZ14 a CZ15.

¹⁶ Program CZ13 navíc vycházel ze stejných programových oblastí jako program CZ12. Jediný rozdíl mezi oběma programy představovala právní forma příjemců podpory, v programu CZ13 to byl Úřad vlády, zatímco v programu CZ12 zejména neziskové organizace. Zprostředkovatelem programu CZ12 byla Nadace Open Society Fund Praha, zprostředkovatelem programu CZ13 bylo Ministerstvo financí.

Graf č. 1: Alokace programů finančních mechanismů v ČR pro období 2009–2014 (v mil. Kč)

Zdroj: MF.

Do implementace se s ohledem na počet programů a širší oblastí, kam podpora směřovala, muselo rovněž zapojit více aktérů. Konkrétně to bylo 19 subjektů v roli zprostředkovatelů, programových partnerů a partnerů programů z donorských zemí.¹⁷

Podpora z finančních mechanismů byla rovněž poskytována prostřednictvím širokého spektra nástrojů. Kromě projektů vybíraných na základě otevřených výzev nebo předem definovaných projektů byl součástí programů také zvláštní fond pro bilaterální spolupráci¹⁸. V některých programech navíc existovala malá grantová schémata, která byla prakticky malým samostatným podprogramem. Některá z malých grantových schémat řídili programoví partneři.

MF částečně mírnilo roztříštěnost podpory a náročnost její implementace tím, že plnilo roli zprostředkovatele v deseti programech a bylo zprostředkovatelem i pro *Fond pro bilaterální spolupráci na národní úrovni* a technickou pomoc. Tento stav umožnil unifikaci části dokumentů (manuály a příručky) i unifikaci činností.

¹⁷ MF jako národní kontaktní místo, auditní orgán a certifikační orgán a také jako zprostředkovatel 10 programů. Dalšími zprostředkovateli byly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Nadace rozvoje občanské společnosti spolu s Nadací partnerství, Dům zahraniční spolupráce/Národní agentura pro evropské programy a Nadace Open Society Fund Praha. V roli programových partnerů byly Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo kultury, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti a Rada Evropy. Dalších osm zahraničních organizací se podílelo jako partneři programů z donorských zemí (jednalo se o subjekty, které se spolupodílely formou poradenství na přípravě a/nebo implementaci programů).

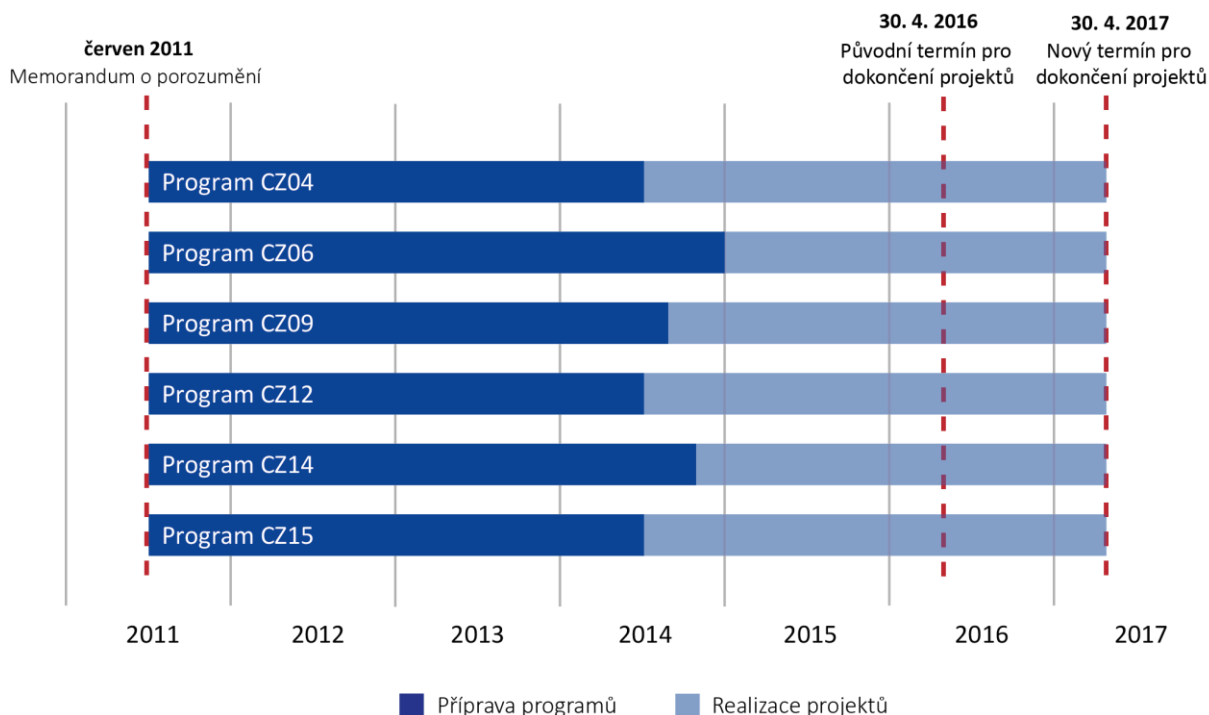
¹⁸ 1,5 % alokace každého programu bylo určeno na dvě opatření fondu pro bilaterální spolupráci. Tzv. opatření „A“ bylo zaměřeno na hledání partnerů pro projekty v přípravném období a opatření „B“ sloužilo k navazování a prohlubování spolupráce, výměně, sdílení a přenosu znalostí mezi příjemci grantů a subjekty v donorských zemích během realizace projektů.

Efektivnost implementační struktury finančních mechanismů byla přesto snížena, a to hlavně z následujících důvodů:

- Kvůli množství různorodých programů a zapojení velkého počtu subjektů byla ztížena koordinace.
- Bylo nutné zadministrovat velké množství dokumentace (dohody o programech, dohody o partnerství, zadávací řízení na zprostředkovatele, výzvy, výroční a průběžné finanční zprávy za každý program aj.).
- Pro každý program bylo třeba nastavit řídicí a kontrolní systém (manuály, metodiky, příručky pro příjemce aj.).
- Certifikační orgán musel provádět samostatnou certifikaci všech programů, tedy provést ověření podkladové dokumentace pro každý program.
- Auditní orgán se musel při své činnosti zabývat různými řídicími a kontrolními systémy.

NKÚ provedl na vzorku kontrolovaných programů analýzu časového průběhu jejich implementace. Donoři a ČR uzavřeli memoranda o porozumění v červnu 2011 a v návaznosti na to MF předpokládalo dokončení přípravy programů nejdříve v druhé polovině roku 2012. Tento termín však nebyl dodržen a k podpisu většiny dohod o programech došlo až v roce 2013. Celková doba od uzavření memorand o porozumění do okamžiku schválení trvala u prověřovaných programů od dvou a čtvrt roku do tří a čtvrt roku. Jednou z příčin takto dlouhého schvalování programů byla nutnost vypořádání dodatečných požadavků na informace ze strany Kanceláře finančních mechanismů. Vlastní realizace projektů v některých programech začala až v roce 2014. Příjemci v kontrolovaných programech měli po schválení dohod o programech s ohledem na původní termín ukončování projektů do 30. dubna 2016 na realizaci svých projektů již méně než dva roky.

Graf č. 2: Časový průběh programů zařazených do kontrolního vzorku

V roce 2013 žádalo MF opakovaně donory o možnost prodloužit konečný termín realizace projektů o jeden rok. Obě žádosti donoři zamítli. K prodloužení doby pro realizaci projektů do 30. dubna 2017 došlo až v roce 2015¹⁹.

Doba od podpisu memorand o porozumění do zahájení realizace projektů (tedy příprava na čerpání prostředků) byla velmi zdlouhavá. V důsledku toho musela být doba na realizaci projektů prodloužena o jeden rok.

Na základě výše uvedených poznatků NKÚ vyhodnotil efektivnost implementační struktury finančních mechanismů jako nízkou.

2. Nastavení a plnění cílů finančních mechanismů v ČR

NKÚ posuzoval, jak byly stanoveny cíle programů financovaných z finančních mechanismů v ČR a do jaké míry se podařilo tyto cíle naplnit.

Celkovými cíli finančního mechanismu EHP a finančního mechanismu Norska bylo přispět ke snížení ekonomických a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru a k posílení bilaterálních vztahů mezi donory a přijímajícími státy prostřednictvím finančních příspěvků ve vymezených prioritních sektorech.

Prostředkem, kterým mělo dojít k naplnění těchto cílů, byla realizace samostatných programů uskutečňovaných ve vymezených prioritních sektorech a oblastech. Tyto programy měly své vlastní cíle specifikované prostřednictvím monitorovacích indikátorů stanovených v přílohách dohod o programech.

Bylo ale zjištěno, že vazba mezi cíli vymezenými v kontrolovaných programech a prokazovanými jejich monitorovacími indikátory a celkovými cíli finančních mechanismů je velmi volná. Jednotlivé programy byly zaměřeny na specifické oblasti rozvoje společnosti, kdežto část celkových cílů byla formulována jako snižování ekonomických a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru. Nebyl nastaven žádný systém, který by umožnil měření a posuzování cílů jednotlivých programů ve vztahu k celkovým cílům finančních mechanismů. **Kontrolou nebylo možné ověřit vliv realizovaných programů na plnění celkových cílů finančních mechanismů.**

NKÚ dále zjistil, že není možné prokázat naplnění cílů u 11 ze 14 realizovaných programů (viz příloha č. 3), neboť formulace těchto cílů a ve vazbě na ně definovaných monitorovacích indikátorů neobsahují žádné kvantitativní nebo jiné bližší vyjádření, čeho přesně by mělo být dosaženo.

NKÚ při prověřování plnění monitorovacích indikátorů také zjistil, že byly použity téměř výlučně kvantitativní indikátory výstupu, které zobrazovaly počty nových řešení (podávaly informace o počtech kusů, někdy jen o množství uskutečněných projektů, příp. o množství proškolených či obslužených lidí). Až na dvě výjimky (programy CZ05 a CZ13) tvůrci programů,

¹⁹ MF podalo žádosti o prodloužení pro část projektů v červenci 2015 a pro další část v září 2015.

tj. zprostředkovatelé, nepoužili poměrové nebo srovnávací ukazatele, které by hodnotily kvalitativní přínosy v dané oblasti nebo v rámci mezinárodního srovnání. Číselník monitorovacích indikátorů připravený donory²⁰, ze kterého si podpořené země mohly vybírat indikátory pro své programy, přitom obsahoval i nabídku kvalitativních indikátorů. NKÚ konstatuje, že takto typově omezené monitorovací indikátory mohou zajistit pouze limitované informace o dosažených úspěších a přínosech realizovaných programů.

Kontrolou monitorovacích indikátorů NKÚ zjistil, že u programů CZ02, CZ03, CZ04, CZ07, CZ12 a CZ15 nedojde k naplnění jejich cílových hodnot. S ohledem na znění uzavřených *dohod o programech* i s ohledem na formu definování cílů a monitorovacích indikátorů v přílohách těchto dohod znamená tato skutečnost nesplnění cílů programů. Cílových hodnot jednoho z monitorovacích indikátorů u programu CZ09 je navíc možné dosáhnout pouze prostřednictvím výstupů z bilaterálních projektů, které u ostatních zkoumaných programů do hodnot monitorovacích indikátorů vůbec nevstupují. V průběhu realizace programů žádalo MF o upravení cílových hodnot, donoři však tyto požadavky zamítli s odůvodněním, že o neplnění cílových hodnot monitorovacích indikátorů postačuje informovat ve výročních zprávách jednotlivých programů. Tato informační povinnost byla plněna. K uzavření programového období 2009–2014 dosud nedošlo.

Následující tabulka obsahuje informace o počtech nesplněných monitorovacích indikátorů výstupu a výsledku sledovaných ve výročních zprávách programů²¹:

Tabulka č. 1: Nesplněné monitorovací indikátory v programech finančních mechanismů

Program	Monitorovací indikátory celkem	Nesplněné monitorovací indikátory	Míra nesplnění
CZ04	15	7	47 %
CZ12	23	6	26 %
CZ09	5	1	20 %
CZ07	13	2	15 %
CZ02	21	3	14 %
CZ03	39	2	5 %
CZ15	20	1	5 %

Zdroj: výroční zprávy programů.

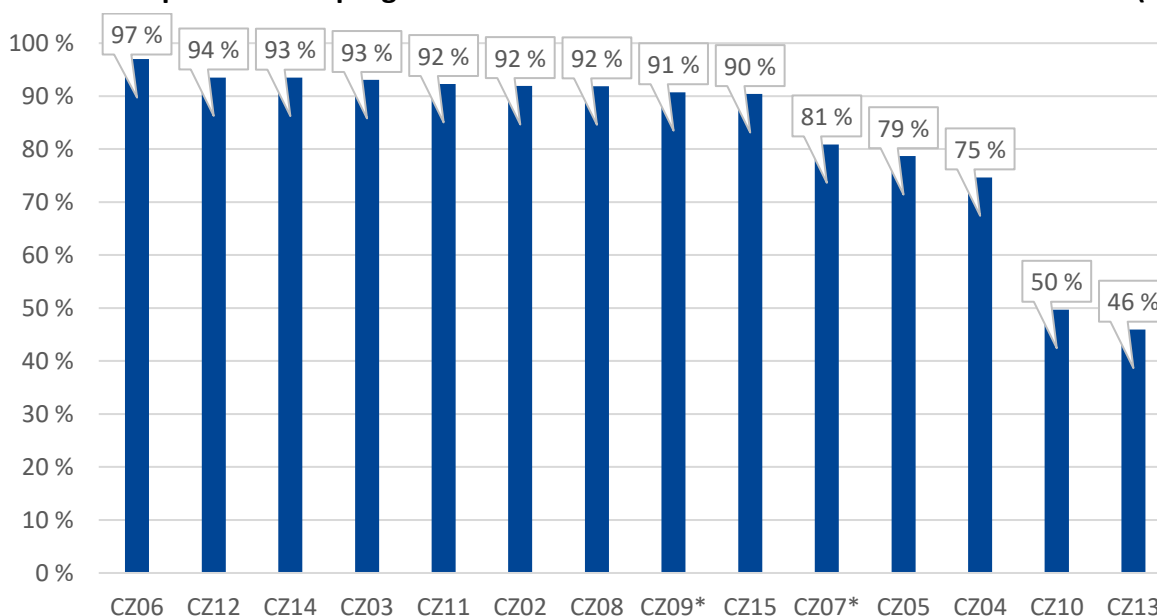
Naopak u jiných monitorovacích indikátorů byly jejich cílové hodnoty značně poddimenzovány, takže je skutečně dosažené hodnoty překročily až o desítky tisíc procent (viz příloha č. 4). V programové dokumentaci ani v interních prováděcích předpisech nebyly uvedeny žádné další vysvětlivky ani návody umožňující jednoznačně stanovit, jaké parametry by měly mít jednotky vstupující do hodnot těchto indikátorů. Takto nastavené monitorovací indikátory mají velmi omezenou vypovídací schopnost směrem k prokazování efektivnosti programu.

²⁰ List of standard indicators EEA and Norway Grants 2009–2014.

²¹ Míra nesplnění monitorovacích indikátorů je čistě matematickým vyjádřením poměru nedosažených monitorovacích indikátorů k celku. Nevyjadřuje žádnou informaci o úspěšnosti splnění programu jako takového.

Čerpání finančních mechanismů k 31. 12. 2017 činilo více než 112 mil. €, což představovalo více než 90 % alokace. Tato částka se může dále zvýšit o výdaje programu CZ01, u kterého je konečným datem způsobilosti datum 31. 8. 2018. Maximálně tak může čerpání dosáhnout 91,3 %²². Přehled čerpání alokace jednotlivých programů obsahuje následující graf (specifikace programů je obsažena v příloze č. 1).

Graf č. 3: Čerpání alokace programů ke dni 31. 12. 2017 (v %)

Zdroj: MF (certifikační orgán).

* U programů CZ07 a CZ09 bylo součástí jejich alokace i spolufinancování ze státního rozpočtu.

3. Kontrola legality

NKÚ ověřoval, zda byly činnosti spojené s implementací finančních mechanismů v ČR v souladu s právními předpisy a dalšími stanovenými podmínkami.

Kontrola MF jako národního kontaktního místa, certifikačního orgánu a auditního orgánu

Méně významné nedostatky, které spočívaly v nedostatečném oddělení funkcí, identifikoval NKÚ v nastavení organizace činností na MF. Nařízení o provádění Finančního mechanismu EHP 2009–2014 a nařízení o provádění Finančního mechanismu Norska 2009–2014 požadují²³, aby funkce byly odděleny v rámci každého subjektu podílejícího se na řízení finančních mechanismů. Na MF zajišťoval funkci národního kontaktního místa a současně roli zprostředkovatele části programů stejný odbor, to znamená, že stejní vedoucí zaměstnanci odpovídali za plnění úkolů MF v obou rolích.

Při kontrole útvarů MF zajišťujících úkoly certifikačního a auditního orgánu nezjistil NKÚ nedostatky. NKÚ souhlasí se závěry auditního orgánu, že certifikační orgán měl na vzorku

²² V případě 100% čerpání alokace programu CZ01. V době kontroly bylo čerpání programu na úrovni cca 66 %.

²³ Články 4.1 odst. 2 písm. b) obou nařízení stanoví: „Řídící a kontrolní systémy musí zajistit: ... b) dodržování zásady oddělení funkcí mezi takovými subjekty a v rámci každého takového subjektu.“

projektů provádět ověření souladu výdajů s podmínkami finančních mechanismů tak, aby získal přiměřenou jistotu, že výdaje jsou řádně vynakládány.

Část projektů finančních mechanismů musí plnit podmínky udržitelnosti²⁴. MF vedlo přehled projektů programového období finančních mechanismů 2004–2009, u kterých byla udržitelnost povinná. MF ale nestanovilo postupy pro výkon kontrol udržitelnosti projektů a v rozporu s národním právním předpisem²⁵ tyto kontroly ani neprovádělo. MF provedlo pouze několik ad hoc ověření na místě, a to na základě oznámení příjemců podpory o plánovaných změnách projektů v době udržitelnosti.

Kontrola na vzorku programů

NKÚ provedl kontrolu na vzorku šesti programů, jejichž zprostředkovateli byly MF (programy CZ04, CZ06, CZ14 a CZ15), MŠMT (program CZ09) a NOSFP (program CZ12). Při kontrole NKÚ zjistil zejména tyto skutečnosti:

Proces výběru projektů

V programu CZ06 v rámci otevřené výzvy k předkládání projektů probíhalo hodnocení na základě nedostatečně zpracovaných postupů pro hodnocení kvality projektů.²⁶ V důsledku této skutečnosti nebylo hodnocení předložených žádostí provedeno jednotně a rozdílnost v přidělování bodů mohla ovlivnit výběr projektů k podpoře.

U programu CZ09 bylo zjištěno, že nastavený systém hodnocení z důvodu nízkého rozpětí možností přidělování bodů neumožňoval důslednější rozlišení kvality jednotlivých projektů a podpořené/nepodpořené projekty od sebe oddělovaly jen nepatrné bodové rozdíly. V rámci dané výzvy bylo přitom hodnoceno větší množství projektů, než se předpokládalo, čímž došlo k prodloužení výběrového procesu a k posunutí termínu možného zahájení realizace projektů.

V programu CZ06 bylo v případě jednoho projektu provedeno nedostatečné hodnocení možného vzniku nepovolené veřejné podpory. MF poskytlo dotaci na projekt, aniž by zajistilo posouzení komerční životaschopnosti investičního záměru žadatele, což byla jedna z podmínek režimu podpory notifikovaného Evropskou komisí. V důsledku toho existuje riziko, že se jedná o nedovolenou veřejnou podporu.

Délka administrace projektů

V programech CZ12 a CZ14 byla zjištěna zdoluhavá administrace monitorovacích zpráv a s nimi spojených žádostí o platbu. Dle vyjádření zprostředkovatele byla tato skutečnost v programu CZ12 dána mj. tím, že bylo počítáno s časově delším obdobím na realizaci programu. Zkrácením této doby kvůli průtahům při schvalování programu (viz část IV. bod 1 tohoto

²⁴ Podmínky udržitelnosti spočívaly zejména v uchování a údržbě pořízeného movitého a nemovitého majetku, popř. též v jeho dalším rozvoji.

²⁵ Ustanovení § 11 odst. 4 a § 25 odst. 1 písm. b) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

²⁶ Pro účely hodnocení projektů nebyly vypracovány manuály, které by zajistily dodržení jednoznačného a jednotného výkladu hodnotících kritérií hodnotiteli a srovnatelnost hodnocení.

kontrolního závěru) se administrace projektů zhustila a dostupné personální zdroje nebyly schopny zabezpečit rychlejší administraci. U programu CZ14 byla na straně zprostředkovatele zjištěna prodlení, kdy poskytnutí reakce na předložené dokumenty trvalo i několik týdnů.

U programu CZ09 byla potvrzena personální poddimenzovanost a značná fluktuace zaměstnanců, na kterou poukazyval i sám zprostředkovatel ve výročních zprávách.

Kontrola způsobilosti výdajů

U všech tří kontrolovaných zprostředkovatelů – MF (program CZ06), MŠMT (program CZ09) i NOSFP (program CZ12) – byly zjištěny případy, kdy zavedené kontrolní systémy neodhalily neoprávněně nárokováné výdaje ze strany příjemců podpory, v důsledku čehož došlo k proplacení nezpůsobilých výdajů. V případě programu CZ06 se jednalo o neodhalení chybně nárokováného výdaje ve výši 24 tis. Kč, který se týkal jiného projektu dotčeného příjemce podpory. U programu CZ09 došlo k proplacení výdaje, který pravidla programu nepřipouštěla. Poskytovatel tak příjemci podpory neoprávněně vyplatil částku ve výši 33 tis. Kč²⁷. U stejného programu zprostředkovatel neoprávněně vyplatil příjemci o 784 tis. Kč²⁸ vyšší podporu, než na jakou měl příjemce podle právního aktu nárok.²⁹ V programu CZ12 nebyl zprostředkovatelem odhalen nesprávný postup příjemce při provádění dvou výběrových řízení, jejichž celková hodnota byla 1 677 tis. Kč³⁰. Zprostředkovatelé programů CZ06, CZ09 a CZ12 provedli nesprávně kontrolu projektů a proplatili příjemcům podpory nezpůsobilé výdaje. Celkem se zjištěné nedostatky týkají částky 2 517 tis. Kč³¹.

MF v programech CZ04, CZ06, CZ14 a CZ15 nenastavilo proces ověřování správnosti nároků příjemců podpory v souladu s právními předpisy³², neboť kontrola příslušných zadávacích řízení nezbytná pro ověření správnosti plateb byla ve velké většině prováděna až následně po proplacení příslušných nároků. U MF také NKÚ zjistil, že v rozporu s právním předpisem³³ neexistuje písemné pověření zaměstnance k výkonu předběžné veřejnosprávní kontroly.

Proces šetření nesrovnalostí

U MF (programy CZ06 a CZ15) zjistil NKÚ nedostatky, které spočívaly v chybném vyhodnocení posuzovaných nesrovnalostí a v absenci jejich okamžitého a účinného šetření.³⁴ Problémy s pozdním zahájením šetření nesrovnalostí byly zjištěny i u MŠMT (program CZ09).³⁵

²⁷ 32 999 Kč.

²⁸ 783 529,84 Kč.

²⁹ K vyplacení neoprávněně podpory došlo v důsledku nerespektování stanoveného podílu podpory podle rozhodnutí o poskytnutí institucionální podpory ve výši 72,87 %.

³⁰ 1 676 880 Kč.

³¹ 2 517 408,84 Kč.

³² Ustanovení § 11 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), a ustanovení § 14 vyhlášky č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb.

³³ Ustanovení § 17 vyhlášky č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb.

³⁴ Zjištění se týkalo jednoho projektu z programu CZ06 a jednoho projektu z programu CZ15.

³⁵ V jednom případě např. zprostředkovatel programu (MŠMT) zahájil kontrolu projektu až po roce od zjištění nedostatku.

Kontrola na vzorku projektů

Prostřednictvím kontroly na vzorku projektů (viz příloha č. 2) bylo ověřeno plnění povinností, které byly příjemcům uloženy právními akty o udělení podpory. NKÚ zkontroloval výdaje v objemu 230,5 mil. Kč. Vyčíslené nedostatky se týkaly částky cca 2,5 mil. Kč³⁶, tj. 1,09 %. Při této kontrole byly zjištěny zejména následující skutečnosti:

Plnění podmínek pro realizaci projektů a způsobilost výdajů mající vliv na správnost výše poskytnuté podpory

- Příjemce podpory uplatnil v rámci projektu fakturu vztahující se k jinému projektu. Toto pochybení vedlo k porušení rozpočtové kázně ve výši 24 tis. Kč.
- Příjemce podpory nedodržel maximální přípustný poměr poskytnuté podpory vůči vlastním zdrojům, limit činil 72,87 % ze způsobilých výdajů. V důsledku toho mu byla vyplacena podpora o 784 tis. Kč vyšší, než na jakou měl nárok³⁷. Neoprávněně vyplacená částka podpory představuje porušení rozpočtové kázně.
- Příjemce podpory při dvou výběrových řízeních na zakázky malého rozsahu nevyzval k podání nabídky závazně stanovený počet zájemců. Uvedená pochybení se týkala částky přesahující 1,6 mil. Kč³⁸.
- Příjemce podpory nenaplnil cílovou hodnotu monitorovacího indikátoru. Tím porušil podmínky stanovené zprostředkovatelem.

Délka realizace projektů

- U dvou projektů téhož příjemce podpory byly zjištěny průtahy a zpoždění. V jednom projektu bylo příčinou opakované zadávání veřejné zakázky. V druhém projektu způsobily prodlení administrativní úkony. Výdaje v celkovém objemu 413 tis. Kč musely kvůli tomu být hrazeny ze státního rozpočtu.

Jiné skutečnosti zjištěné u příjemců podpory nemající vliv na správnost výše poskytnuté podpory

Při kontrole správnosti procesu zadávání veřejných zakázek byla zjištěna další pochybení, která však neměla vliv na správnost výše poskytnuté podpory. Jednalo se například o tyto případy:

- Příjemce podpory nevyřadil nabídku podanou po lhůtě, přičemž ale zvítězila nabídka jiného uchazeče.
- Příjemce podpory nedodržel lhůtu pro poskytnutí odpovědi na dotaz učiněný před podáním nabídek.

³⁶ 2 517 409 Kč.

³⁷ Podpora byla proplacena ve výši 23 015 769,5 Kč, což bylo o 783 529,84 Kč více, než na kolik měl příjemce podpory nárok.

³⁸ 1 676 880 Kč; jedná se o výši výdajů souvisejících s předmětnými veřejnými zakázkami malého rozsahu.

- Příjemce podpory nevyužil při zadávacím řízení možnost požádat o odstranění vad v prokázání splnění kvalifikace a v důsledku toho dále nehodnotil nabídku, která byla o více než 3 mil. Kč nižší než nabídka vítězná.
- Příjemce podpory při hodnocení nabídek vzájemně porovnával konečnou cenu v nabídce neplátce daně s jinou nabídkou bez daně z přidané hodnoty, přestože konečnou cenou byla cena s DPH a příjemce podpory si tuto daň nárokoval jako způsobilý výdaj projektu.

Seznam použitých zkratk

AO	Auditní orgán
AV ČR	Akademie věd České republiky
CCS	Carbon Capture and Storage (zachytávání a ukládání oxidu uhličitého)
CO	Certifikační orgán
ČR	Česká republika
Donoři	Norské království, Lichtenštejnské knížectví a Island
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPP	Partner z donorské země (Donor Programme Partner)
DZS	Dům zahraniční spolupráce
EHP	Evropský hospodářský prostor
EU	Evropská unie
Finanční mechanismy	Finanční mechanismus Evropského hospodářského prostoru a finanční mechanismus Norska
FM	Finanční mechanismus
IN	Innovation Norway
IS CEDR	Informační systém <i>Centrální evidence dotací z rozpočtu</i>
KFM	Kancelář finančních mechanismů
MF	Ministerstvo financí
MGS	Malé grantové schéma
MI	Monitorovací indikátory
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSp	Ministerstvo spravedlnosti
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
MZVN	Ministerstvo zahraničních věcí Norska
n/a	Not Available (data nejsou dostupná)
NAEP	Národní agentura pro evropské vzdělávací programy
NKM	Národní kontaktní místo
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NNO	Nestátní neziskové organizace
NOSFP	Nadace Open Society Fund Praha
NROS	Nadace rozvoje občanské společnosti
PP	Programový partner
VFM	Výbor pro finanční mechanismus

Příloha č. 1: Přehled programů

Číslo	Název	Zkrácený název	Finanční mechanismus	Alokace v €	Alokace v Kč	Zprostředkovatel programu	Programový partner
CZ01	Technická asistence a Fond pro bilaterální spolupráci na národní úrovni	Technická asistence a bilaterální fond	FM EHP/Norska	2 866 000	n/a	MF	x
CZ02	Biodiverzita a ekosystémové služby / Monitorování a integrované plánování a kontrola v životním prostředí / Adaptace na změnu klimatu	Životní prostředí	FM EHP	18 420 000	488 130 000	MF	MŽP
CZ03	Fond pro nestátní neziskové organizace	Nestátní neziskové organizace	FM EHP	11 369 191	301 283 562	NROS	x
CZ04	Ohrožené děti a mládež	Ohrožené děti a mládež	FM EHP	2 738 809	72 578 439	MF	MPSV
CZ05	Národní, regionální, místní iniciativy pro snižování nerovností mezi skupinami a na podporu sociálního začleňování	Sociální začleňování	FM EHP	1 242 000	32 913 000	MF	x
CZ06	Kulturní dědictví a současné umění	Kultura	FM EHP	21 490 000	569 485 000	MF	MK
CZ07	Program na spolupráci škol a stipendia / Program na bilaterální spolupráci škol a stipendia	Spolupráce škol a stipendia	FM EHP/Norska	3 827 000	101 415 500	DZS/NAEP	MŠMT
CZ08	Pilotní studie a průzkumy pro CCS technologie	Zachycování a ukládání oxidu uhličitého	FM Norska	5 023 623	133 126 009	MF	MŽP
CZ09	Česko-norský výzkumný program	Česko-norský výzkumný program	FM Norska	17 078 091	452 569 411	MŠMT	x

CZ10	Budování kapacit a spolupráce institucí s norskými veřejnými institucemi, místními a regionálními úřady	Podpora odhalování a vyšetřování korupce	FM Norska	1 760 000	46 640 000	MF	x
CZ11	Iniciativy v oblasti veřejného zdraví	Veřejné zdraví	FM Norska	19 178 000	508 217 000	MF	MZ
CZ12	Dejme (že)nám šanci (Uplatňování hlediska rovných příležitostí žen a mužů a podpora sladování pracovního a soukromého života / Domácí násilí a násilí založené na pohlaví)	Dejme (že)nám šanci	FM Norska	6 735 817	178 499 151	NOSFP	x
CZ13	Uplatňování hlediska rovných příležitostí žen a mužů a podpora sladování pracovního a soukromého života / Domácí násilí a genderově podmíněné násilí	Rovné příležitosti žen a mužů	FM Norska	840 000	22 260 000	MF	x
CZ14	Spolupráce v rámci Schengenu v boji proti přeshraniční a organizované trestné činnosti, včetně nezákonného obchodování s lidmi a migraci zločineckých skupin	Schengenská spolupráce	FM Norska	6 274 183	166 265 849	MF	MV
CZ15	Budování kapacit a spolupráce v justici / Nápravné služby včetně alternativních trestů	Spolupráce v justici	FM Norska	4 928 000	130 592 000	MF	MSp
CZ22	Podpora důstojné práce a tripartitního dialogu	Podpora důstojné práce a tripartitního dialogu	FM Norska	704 000	18 656 000	IN	x

Zdroj: MF.

Příloha č. 2: Tabulka kontrolovaných projektů

Číslo projektu	Název projektu	Program	Příjemce	Proplacená podpora
EHP-CZ06-OV-1-036-2014	Rekonstrukce a rehabilitace chrámu sv. Jakuba v Brně – Monumentum sacrum Brunense	CZ06	Římskokatolická farnost u kostela sv. Jakuba	29 014 438 Kč
EHP-CZ06-OV-1-019-2014	Obnova interiéru a mobiliáře funkcionalistické synagogy v Brně a její zpřístupnění	CZ06	Židovská obec Brno	4 654 531 Kč
EHP-CZ06-OV-1-031-2014	Obnovený ZÁMEK SVIJANY prezentuje unikátní naleziště z doby bronzové a další historii a kulturu	CZ06	PIVOVAR SVIJANY, a.s.	29 624 307 Kč
EHP-CZ06-OV-1-027-2014	Památková obnova historické Novomlýnské vodárenské věže a její zpřístupnění veřejnosti – 1. etapa	CZ06	Muzeum hlavního města Prahy	29 535 724 Kč
7F14083	Genomika trojrozměrných kvasinkových kolonií: Model pro studium vývoje nádorů a resistance biofilmů	CZ09	Univerzita Karlova	25 076 399 Kč
7F14009	Polymerní stavebnice pro biomedicíální aplikace	CZ09	Ústav makromolekulární chemie AV ČR, v. v. i.	23 015 770 Kč
124	Násilí věc (ne)veřejná	CZ12	SPONDEA, o.p.s.	7 191 516 Kč
274	Celoživotní ekonomické dopady mateřství	CZ12	Gender studies, o.p.s.	7 414 104 Kč
213	Práce a děti pod jednou střechou	CZ12	Portus Prachatice, o.p.s.	1 413 692 Kč
551	VRBA Vimperk – Krizové a poradenské centrum pro ohrožené domácím násilím	CZ12	Oblastní spolek Českého červeného kříže Prachatice	999 855 Kč
208	Drogové závislosti – násilníci a oběti	CZ12	SANANIM z.ú.	6 110 750 Kč
NF-CZ15-PDP-6-006-2014	Výstavba výrobně vzdělávací haly pro rekvalifikační kurzy vězňů před propuštěním ve věznici Příbram	CZ15	Vězeňská služba České republiky	10 874 069 Kč
NF-CZ15-PDP-7-007-2014	Zvýšení efektivity v zacházení s mladými dospělými ve věku 18–26 let ve věznici Kuřim	CZ15	Vězeňská služba České republiky	11 044 739 Kč
NF-CZ15-PDP-1-002-2014	Zavedení videokonferencí v resortu justice	CZ15	Ministerstvo spravedlnosti	44 542 264 Kč
Celkem	X	X	X	230 512 157 Kč

Pozn.: U projektů z programu CZ09 je zahrnuto i spolufinancování z rozpočtu MŠMT.

Příloha č. 3: Přehled cílů a u nich zjištěných nedostatků u programů CZ02 až CZ15

CZ02 – zastavení ztráty biodiverzity (a to prostřednictvím aktivit zaměřených na zvýšení kapacity pro efektivní řízení a monitorování lokalit Natura 2000, zvýšení povědomí a vzdělávání v oblasti biodiverzity a ekosystémových služeb, zlepšení integrace biodiverzity do sektorových politik a právních předpisů a obrana před fragmentací ekosystémů)

- V programu bylo definováno větší množství indikátorů na sledování výstupů, **nebyl ale definován žádný indikátor, který by ztrátu biodiverzity sledoval a hodnotil.**

CZ03 – posílení rozvoje občanské společnosti a zvýšení příspěvku k sociální spravedlnosti, demokracii a udržitelnému rozvoji

- V tomto programu bylo definováno větší množství indikátorů, všechny ale sledují pouze počty řešení (např. kampaní, informačních materiálů, nových produktů), zasažených osob či vzniklých kooperativ. Při takto velmi obecně definovaném cíli lze připustit, že při splnění všech indikátorů bude dosaženo i cílů programu. **Kvalitativní informace o posílení rozvoje občanské společnosti nebo o zvýšení příspěvku k sociální spravedlnosti, demokracii a udržitelnému rozvoji ale touto cestou získána nebude.**

CZ04 – zlepšování situace ohrožených dětí a mladistvých

CZ05 – posílení sociální a ekonomické soudržnosti na národní, regionální a místní úrovni

- Definované monitorovací indikátory jsou schopny poskytnout informaci o počtu institucí se zvýšenými kapacitami, změně přístupu k menšinám a počtu nových seminářů, školení, dalších nových řešení či o počtu zapojených lidí. **Nulová je informace o tom, kolik činí posílení sociální a ekonomické soudržnosti na jednotlivých úrovních a jak vůbec byl přesně kvantifikován cíl tohoto programu.**

CZ06 – pro programovou oblast 16: ochrana a zachování kulturního a přírodního dědictví pro příští generace a jejich zpřístupnění veřejnosti, které mají sloužit jako zdroj poznání přírody a společnosti jako nástroj vzdělávání; pro programovou oblast 17: posílení kulturního dialogu a evropské identity prostřednictvím porozumění kulturní rozmanitosti

CZ07 – posílení lidského kapitálu a základu znalostí ve státě příjemce

- **V memorandu o porozumění je ve vztahu k tomuto programu uvedeno, že jeho cílem by mělo být posílení lidského kapitálu a základu znalostí ve státě příjemce.** Přesnější určení zaměření programu je v tomto případě obsaženo v příloze č. II *dohody o programu*, kde je stanoveno, že „*The Programme shall support institutional cooperation in the field of education between the Donor States and the Czech Republic. The Programme aims to create a suitable foundation for successful partnership between institutions and individuals involved in the educational sphere in the Czech*

*republic and the Donor States.*³⁹ Je možné připustit, že splněním všech MI definovaných v příloze *dohody o programu* dojde ke splnění cílů tohoto programu, definované MI jsou ale omezeny jen na sledování počtu nových přírůstků a uskutečněných plnění.

CZ08 – zmírnění klimatických změn

- **Žádný ze zavedených monitorovacích indikátorů neposuzuje změnu klimatu.** Není tak možné hodnotit, zda došlo k jejímu zmírnění, a to v míře, která měla být realizací programu dosažena.

CZ09 – zvýšit vědeckovýzkumnou spolupráci mezi českými a norskými subjekty ve vybraných oblastech a finančně podpořit tvorbu nových vědeckých znalostí a kvalitních výsledků prostřednictvím bilaterálních vědeckovýzkumných projektů základního a aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje

- **U tohoto programu nebylo přesně vymezeno, jakou měrou by mělo dojít ke zvýšení vědeckovýzkumné spolupráce mezi českými a norskými subjekty.** V případě splnění všech monitorovacích indikátorů by bylo možné usuzovat, že došlo ke splnění cíle programu, definované monitorovací indikátory ale nijak nezkoumají intenzitu ani kvalitativní úroveň vědeckovýzkumné spolupráce mezi českými a norskými subjekty před realizací programu a po jeho realizaci.

CZ10 – posílení institucionální kapacity a lidských zdrojů ve veřejných institucích, místních a regionálních úřadech v přijímajícím státě v odsouhlasených prioritních sektorech prostřednictvím spolupráce a transferu znalostí mezi obdobnými institucemi a úřady v Norsku

- Zavedené monitorovací indikátory programu sledují pouze počty zaměstnanců vyškolených určitým směrem, nově dodaných studií nebo vytvořených programů či nástrojů publicity. **Žádný z monitorovacích indikátorů neposkytuje ani minimální informaci o tom, zda došlo k posílení institucionální kapacity a lidských zdrojů v prioritních sektorech.**

CZ11 – zlepšení veřejného zdraví a snížení nerovnoměrností v oblasti zdraví

- Definované monitorovací indikátory sledují pouze počty nových řešení, jako jsou systémy přístupu k pacientům, programy prevence či jiného typu v oblasti zdravotní péče nebo počty zúčastněných pacientů. **Žádný indikátor nesleduje a nehodnotí v souhrnu nebo v detailech zdraví populace nebo úroveň nerovného přístupu ke zdravotní péči.** Nebyly tak vyjádřeny žádné kvantitativní cíle v tomto směru a definovanými nástroji není možné sledovat, zda tímto způsobem definovaného cíle programu bylo dosaženo.

³⁹ Program podpoří institucionální spolupráci mezi donorskými státy a Českou republikou v oblasti vzdělávání. Program se zaměřuje na vznik vhodných základů pro úspěšné partnerství mezi institucemi a jednotlivci z donorských států a České republiky zapojenými v oblasti vzdělávání.

CZ12 – přispět k vytvoření celospolečenských podmínek pro efektivní sladování pracovního, soukromého a rodinného života; zamezení stereotypního nahlížení na ženy a muže (včetně těch s odlišnou sexuální orientací) ve společnosti; rozvinutí spolupráce veřejné správy, sociálních partnerů, nestátních neziskových organizací, akademické obce a občanské společnosti v prosazování rovných příležitostí žen a mužů; prevenci a snížení výskytu domácího násilí a rozvoj služeb pro jeho oběti

CZ13 – podpora rovného postavení žen a mužů a rovnováhy soukromého a pracovního života a prevence a snížení násilí na ženách

CZ14 – zvýšení bezpečnosti obyvatel zlepšením efektivnosti spolupráce mezi orgány prosazujícími právo v zemích Schengenu v boji proti organizovanému zločinu, včetně obchodování s lidmi

- **Nebyly stanoveny žádné monitorovací indikátory, které by mohly prokázat, zda došlo ke zvýšení bezpečnosti obyvatel, a to prostřednictvím zlepšení efektivnosti spolupráce mezi orgány prosazujícími právo v zemích schengenského prostoru, tedy ke splnění stanoveného cíle programu. Zavedené monitorovací indikátory sledují materiální a odbornou připravenost Policie ČR, která byla realizátorem předem definovaných projektů tohoto programu, o bezpečnosti obyvatel a úrovni spolupráce ale neposkytují vůbec žádné informace.**

CZ15 – spravedlivější a účinnější soudní systém a vylepšený systém nápravné služby v souladu s příslušnými mezinárodními nástroji pro lidská práva

- **Definované monitorovací indikátory neposkytují žádnou odpověď na otázku, zda bylo dosaženo cíle programu, kterým měl být spravedlivější a účinnější soudní systém a vylepšený systém nápravné služby. Monitorovacími indikátory jsou sledovány pouze jednotlivé funkcionality soudního a vězeňského systému v ČR. Pro posouzení toho, zda se systém stal spravedlivějším a účinnějším v zamýšleném kvalitativním rozsahu, ale nebyly zavedeny odpovídající nástroje.**

Příloha č. 4: Přehled monitorovacích indikátorů s mnohonásobně překročenými cílovými hodnotami

Program	Indikátor	Plánováno	Dosaženo*	Míra plnění
CZ02	Počet lokalit Natura 2000 monitorovaných v rámci programu	8	77	962 %
CZ02	Počet vzdělávacích environmentálních programů a kampaní	3	36	1 200 %
CZ02	Počet zavedených opatření snižujících hrozby a fragmentaci (zelené mosty, elektrická vedení atd.) a zvyšujících odolnost a stabilitu přirozeného prostředí/ekosystémů	3	98	3 267 %
CZ02	Počet vytvořených průzkumů a studií věnujících se dopadu, statusu a trendům v životním prostředí a jeho komponentech	3	1 332	44 400 %
CZ03	Osoby, jejichž lidská práva jsou porušována nebo jsou diskriminovány, které byly podpořeny NNO	600	4 612	769 %
CZ03	Počet volnočasových a vzdělávacích aktivit, ve kterých jsou zapojené romské děti a mladiství	12	94	783 %
CZ03	Počet mechanismů (kampaní, vzdělávacích aktivit, společenských akcí) rozvíjejících zájem cílových skupin o zachování biodiverzity, ochranu klimatu a udržitelný rozvoj	30	1 419	4 730 %
CZ03	Počet osob aktivně zapojených do dobrovolnictví s NNO	100	1 174	1 174 %
CZ05	Počet videospotů zaměřených na mladé lidi pod 25 let, přenášených celostátně	200	2 490	1 245 %
CZ06	Počet akcí přijatých pro uchování movitého kulturního dědictví a písemného kulturního dědictví	2	13	650 %
CZ06	Počet nových kulturních představení/inscenačních interdisciplinárních a výstavních projektů, koncertních akcí v oblasti divadla, hudby, výtvarného, vizuálního a filmového umění	4	69	1 727 %
CZ06	Počet tvůrčích workshopů (odborných kurzů, konferencí a seminářů)	4	144	3 600 %
CZ07	Zvýšené kompetence pracovníků vyššího vzdělávání jako výsledek mezinárodní mobility (část EHP)	2	17	850 %
CZ09	Počet zapojených výzkumných pracovníků	20	206	1 030 %
CZ09	Počet zapojených Ph.D. studentů a postgraduálních studentů	20	202	1 010 %
CZ09	Počet mezinárodně recenzovaných vědeckých publikací	40	228	570 %
CZ11	Počet pacientů profitujících z kvalitnějších psychiatrických služeb	300	4 226	1 409 %
CZ11	Počet dětí profitujících ze zlepšených preventivních opatření	200	10 947	5 473 %
CZ12	Počet kampaní, informačních akcí, včetně publikace tištěných materiálů a jejich distribuce, k tématu rovnosti žen a mužů	30	335	1 117 %

Program	Indikátor	Plánováno	Dosaženo*	Míra plnění
CZ12	Počet případů nově vzniklé či posílení spolupráce mezi organizacemi a výzkumnými a vzdělávacími institucemi, firmami, sociálními partnery, samosprávou, státní správou, politickými stranami atd., které se zabývají rovností žen a mužů	15	314	2 093 %
CZ12	Počet mediálních výstupů na téma rovnost žen a mužů publikovaných během jednoho roku a založených na spolupráci několika organizací	10	1 554	15 540 %
CZ12	Počet násilných osob přijatých do terapeutických a resocializačních programů	20	210	1 050 %
CZ15	Počet osob účastnících se programů zaměřených na pomoc zranitelným skupinám ve vězení	50	328	656 %

Zdroj: výroční zprávy programů, IS CEDR.

* Byly použity hodnoty zahrnující i případy, u nichž je dosažení oprávněně předpokládáno.